

BELGISCHE SENAAT**ZITTING 1986-1987**

2 JUNI 1987

**Ontwerp van wet tot bepaling
van de breedte van de territoriale zee van België**

VERSLAG

**NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
BUITENLANDSE BETREKKINGEN
UITGEBRACHT
DOOR DE HEER LAVERGE**

**I. UITEENZETTING VAN DE MINISTER
VAN BUITENLANDSE BETREKKINGEN**

Op 30 april 1982 heeft de Derde Conferentie der Verenigde Naties over het Zeerecht de maximale breedte van de territoriale zee vastgelegd op twaalf zeemijl. België heeft deze overeenkomst op 5 december 1984 ondertekend, er daarbij op wijzend dat ons land niet het karakter van territoriale zee zou erkennen voor wateren die voorbij de twaalf zeemijl als zodanig opgeëist zouden worden of blijven.

Op dit ogenblik hebben negenentachtig Staten de breedte van hun territoriale zee vastgelegd op twaalf zeemijl; tweentwintig Staten hebben een territoriale zee waarvan de breedte verder gaat dan twaalf zeemijl.

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen :

1. Vaste leden : de heren Leemans, voorzitter; J. H. Bosmans, Chabert, Clerdent, De Bremaeker, Deneir, Descamps, Desmaret, De Wulf, Gijs, mevr. L. Gillet, de heren Kelchtermans, Van Grembergen en Laverge, rapporteur.

2. Plaatsvervangers : de heren J. A. Bosmans en Vannieuwenhuyze.

R. A 13778**Zie :****Gedr. St. van de Senaat :**

451 (1986-1987) : N° 1 : Ontwerp van wet overgezonden door de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

SENAT DE BELGIQUE**SESSION DE 1986-1987**

2 JUIN 1987

**Projet de loi
fixant la largeur de la mer territoriale belge**

RAPPORT

**FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES RELATIONS EXTERIEURES
PAR M. LAVERGE**

**I. EXPOSE DU MINISTRE
DES RELATIONS EXTERIEURES**

Le 30 avril 1982, la Troisième Conférence des Nations Unies sur le droit de la mer a fixé la largeur maximale de la mer territoriale à douze milles marins. La Belgique a signé cet accord le 5 décembre 1984, montrant par là que notre pays ne reconnaît pas le caractère de mer territoriale à des eaux que l'on revendiquerait ou continuerait à revendiquer en tant que telle au-delà des douze milles marins.

A l'heure actuelle, quatre-vingt-neuf Etats ont fixé la largeur de leur mer territoriale à douze milles marins; vingt-deux Etats ont une mer territoriale dont la largeur dépasse les douze milles marins.

Ont participé aux travaux de la Commission :

1. Membres effectifs : MM. Leemans, président; J. H. Bosmans, Chabert, Clerdent, De Bremaeker, Deneir, Descamps, Desmaret, De Wulf, Gijs, Mme L. Gillet, MM. Kelchtermans, Van Grembergen et Laverge, rapporteur.

2. Membres suppléants : MM. J. A. Bosmans et Vannieuwenhuyze.

R. A 13778**Voir :****Document du Sénat :**

451 (1986-1987) : N° 1 : Projet de loi transmis par la Chambre des Représentants.

Een en ander heeft de Regering ertoe aangezet aan de Kamers voor te stellen de breedte van de territoriale zee van drie zeemijl naar twaalf zeemijl te brengen.

De Regering heeft het gepast geacht haar voornemen te laten bekrachtigen door een wet, niet alleen om er een plechtiger karakter aan te verlenen, maar ook om zich daarbij te laten leiden door het voorbeeld van Frankrijk en Nederland, waarmee zij zal moeten onderhandelen over af te sluiten begrenzingsakkoorden.

II. BESPREKING

1. Een lid wijst erop dat nergens een precieze omschrijving wordt gegeven van het begrip « laagwaterlijn van de kust » in artikel 1 van het wetsontwerp.

De Minister van Buitenlandse Betrekkingen geeft toe dat de maritieme ruimtes van ons rechtsgebied (territoriale zee, continentaal plat, visserijzone) nooit officieel zijn omschreven.

Er werden enkel officieuze coördinaten uitgewisseld met Frankrijk, Nederland en Groot-Brittannië in verband met de afbakening van het continentaal plat. Twintig jaar geleden werd een poging tot begrenzing gedaan op grond van het principe van de gelijke afstand maar dat is thans niet langer verplicht van toepassing. De lijn die volgens dit principe wordt getrokken, kent aan elk van de betrokken partijen al die gedeelten van het continentaal plat toe die korter bij een punt van de eigen kust gelegen zijn dan bij alle punten op de kust van de andere partij. Die methode, die in het verdrag inzake het continentaal plat van 1958 werd aangeduid, kon in sommige gevallen leiden tot abnormale en onbillijke resultaten en raakte dan ook in onbruik. De overeenkomst van de Verenigde Naties over het zeerecht van 1982 bepaalt dat voor de begrenzing van deze maritieme ruimte en van de exclusieve economische zone, overeenkomstig het internationale recht, akkoorden moeten worden gesloten ten einde tot een billijke oplossing te komen. Dat is van bijzonder belang voor de begrenzing van het continentaal plat tussen België en Nederland. Ook al is genoemde overeenkomst van 1982 nog niet in werking getreden, toch maken de bepalingen inzake de begrenzingsprocedures reeds deel uit van het gewoonterecht.

Op te merken valt dat in de wet van 10 oktober 1978 houdende vaststelling van een Belgische visserijzone eveneens verwezen wordt naar het principe van de gelijke afstand en dat derhalve de officieuze coördinaten voor de begrenzing van deze maritieme ruimte dezelfde zijn als voor het continentaal plat.

2. Hetzelfde lid maakt gewag van moeilijkheden met Frankrijk waar aan de grenzen van de territoriale zee een andere interpretatie wordt gegeven. De 12-mijlenzone wordt er doorgaans berekend vanaf de wadden, iets wat in België niet steeds wordt gedaan. Daar de soevereiniteit over de territoriale zee zich ook uitstrekt over de zeebodem en de

Ce qui précède a incité le Gouvernement à proposer aux Chambres de porter la largeur de la mer territoriale de trois milles marins à douze milles.

Le Gouvernement a jugé bon de faire entériner ses intentions par une loi, non seulement pour leur conférer un caractère plus solennel, mais aussi pour suivre l'exemple de la France et des Pays-Bas, pays avec lesquels il devra négocier des accords de délimitation des eaux territoriales.

II. DISCUSSION

1. Un membre fait remarquer à propos de l'article 1er du projet de loi qu'il n'existe nulle part de définition précise de ce qu'il faut entendre par « laisse de basse mer de la côte ».

Le Ministre des Relations extérieures convient que la délimitation des espaces maritimes sous notre juridiction (mer territoriale, plateau continental et zone de pêche) n'a jamais été définie officiellement.

Seules des coordonnées officieuses ont été échangées en ce qui concerne la délimitation du plateau continental avec la France, les Pays-Bas et la Grande-Bretagne. Cet essai de délimitation a été tenté il y a vingt ans sur la base du principe de l'équidistance, lequel n'est plus d'application obligatoire aujourd'hui. La ligne construite suivant ce principe peut être définie comme celle qui attribue à chacune des parties intéressées toutes les portions du plateau continental plus proches d'un point de sa côte que de tout point situé sur la côte de l'autre partie. L'emploi de cette méthode, indiquée dans la convention sur le plateau continental de 1958, pouvant dans certains cas aboutir à des résultats anormaux ou déraisonnables a été abandonné et la convention des Nations Unies sur le droit de la mer de 1982 spécifie aujourd'hui que la délimitation de cet espace maritime tout comme celui de la zone économique exclusive doit s'effectuer par voie d'accord conformément aux lois internationales, afin d'aboutir à une solution équitable. Ceci est particulièrement intéressant à propos de la délimitation du plateau continental entre la Belgique et les Pays-Bas. Bien que ladite convention de 1982 ne soit pas encore en vigueur, les dispositions qu'elle contient au sujet des opérations de délimitation font déjà partie du droit coutumier.

Il convient de remarquer que la loi belge du 10 octobre 1978 portant établissement d'une zone de pêche se réfère également au principe de l'équidistance et que, par conséquent, les coordonnées officieuses de délimitation de cet espace maritime sont les mêmes que celles du plateau continental.

2. Le même intervenant fait état de difficultés avec la France, où l'interprétation donnée relativement aux limites de la mer territoriale est différente. La distance de 12 milles y est généralement calculée à partir des bas-fonds, alors qu'en Belgique ce critère n'est pas toujours retenu. Or, la souveraineté sur la mer territoriale s'étend aussi au fonds et au

ondergrond, is het van belang dat de kuststaten inzake de begrenzing tot overeenstemming komen.

De Minister antwoordt hierop dat over de begrenzing van de Belgische territoriale zee met Frankrijk en Nederland nooit werd onderhandeld. De kwestie van de begrenzing van de territoriale zee is enkel belangrijk geworden sedert de Regering haar inzicht te kennen heeft gegeven onze territoriale zee van 3 op 12 zeemijl te brengen — iets wat Frankrijk in december 1971 heeft gedaan.

Wij zijn ons terdege bewust van de moeilijkheden die wij met onze buurlanden hebben inzake de begrenzing van onze territoriale zee; ze zijn overigens niet wezenlijk verschillend van die welke wij twintig jaar geleden hadden om de grenzen van ons continentaal plat vast te stellen. De methode voor de begrenzing van de territoriale zee is dezelfde in de internationale overeenkomsten van 1958 en 1982; zij berust op het beginsel van de gelijke afstand. België betreurt het niettemin dat net zoals voor de andere maritieme ruimtes niet het beginsel van de billijkheid werd gehanteerd.

De begrenzingsmoeilijkheden met Frankrijk zijn van cartografische en hydrografische aard. De Belgische kaart « Vlaamse banken », opgemaakt door de Hydrografische Dienst van de kust, gebruikt als referentievlak van de diepte — ook nulvlak van de kaart of reductievlak van de lodingen genoemd — het gemiddelde laag laagwaterspring (G.L.L.W.S.), terwijl op de Franse kaarten de lodingen beperkt zijn tot het niveau van de laagste waterstanden.

Om een gemeenschappelijke kaart op te maken met zowel het Belgisch als het Frans gebied, of om kaarten van de respectieve Hydrografische Diensten te vergelijken, moet n. n. hoe dan ook uitgaan van hetzelfde referentievlak: ofwel het Belgische vlak, ofwel het Franse vlak, ofwel enig ander vlak. In de beschouwde zeestreek bedraagt het verschil tussen die twee reductievlakken 0,3 m. Dat betekent dat het nulvlak op een Franse kaart zich 30 cm onder dat op een Belgische kaart bevindt. Daaruit volgt bijvoorbeeld dat een bodemverheffing volgens de Franse kaart bij eb kan droogvallen, terwijl dat volgens de Belgische kaart niet het geval is.

Men moet wel weten dat de buitengrens van de territoriale zee wordt gevormd door de lijn waarvan elk punt zich op een afstand bevindt die gelijk is aan de breedte van de territoriale zee te erkennen van het punt dat het dichtst bij de basislijn ligt en dat, tenzij anders is bepaald in de overeenkomst, de normale basislijn vanwaar de breedte van de territoriale zee wordt gemeten, de laagwaterlijn langs de kust is, zoals die officieel wordt erkend door de kuststaat.

In de overeenkomsten van 1958 en 1982 wordt evenwel niet vastgesteld welk referentievlak in aanmerking genomen moet worden om de laagwaterlijn te bepalen. Evenmin wordt in de Franse wet van 1971 op de territoriale zee bepaald welk referentievlak wordt gebruikt om de laagwaterlijn te trekken.

sous-sol, d'où l'importance d'une délimitation reconnue par les Etats riverains.

A ce propos le Ministre fait savoir que la délimitation de la mer territoriale de la Belgique avec la France et les Pays-Bas n'a jamais, quant à elle, été négociée. C'est seulement depuis que le Gouvernement a fait connaître son intention d'étendre notre mer territoriale de 3 à 12 milles marins, — la France a procédé à cette extension depuis décembre 1971 —, que la question de délimitation de la mer territoriale se pose avec une certaine importance.

Les difficultés que nous rencontrerons avec nos voisins pour délimiter notre mer territoriale sont, dit le Ministre parfaitement connues; elles sont d'ailleurs dans l'ensemble les mêmes que celles auxquelles nous avons dû faire face il y a vingt ans pour délimiter notre plateau continental. La méthode de délimitation de la mer territoriale est la même dans les conventions internationales de 1958 et de 1982; c'est le principe d'équidistance qui est invoqué. Pour sa part la Belgique regrette que le principe d'équité n'ait pas été choisi comme pour les autres espaces maritimes.

En ce qui concerne la France les difficultés de délimitation sont d'ordre cartographique et hydrographique. La carte belge *Vlaamse banken* établie par le Service hydrographique de la Côte (Ministère des Travaux publics) utilise comme niveau de référence bathymétrique, aussi appelé le zéro de la carte ou encore le niveau de réduction des sondes, le niveau moyen des basses mers de vives-eaux (G.L.L.W.S.) (*Gemiddeld laag laagwaterspring*) alors que sur les cartes françaises, les sondes sont réduites au niveau des plus basses mers.

Pour dresser une carte commune comprenant à la fois la zone belge et la zone française ou pour comparer des cartes des Services hydrauliques respectifs il faut nécessairement partir du même niveau de référence, soit le niveau belge, soit le niveau français ou tout autre niveau. Dans les parages considérés la différence de ces deux niveaux de réduction est de 0,30 m, c'est-à-dire que le zéro de la carte française est situé 30 cm plus bas que le zéro de la carte belge. Il en résulte par exemple qu'un haut fond peut découvrir à marée basse suivant le niveau français et être toujours recouvert à marée basse avec le niveau belge.

Il faut savoir que la limite extérieure de la mer territoriale est constituée par la ligne dont chaque point est à une distance égale à la largeur de la mer territoriale du point le plus proche de la ligne de base et que sauf dispositions contraires à la convention, la ligne de base normale à partir de laquelle est mesurée la largeur de la mer territoriale est la laisse de basse mer le long de la côte telle qu'elle est reconnue officiellement par l'Etat côtier.

Les conventions de 1958 et de 1982 ne précisent cependant pas le niveau de référence qui doit être pris en considération pour déterminer la laisse de basse mer. La loi française de 1971 sur la mer territoriale ne précise pas non plus le niveau de référence utilisé pour tracer la laisse de basse mer.

Onder « bij eb droogvallende bodemverheffingen » worden verstaan de door de zee omgeven natuurlijke verhevenheden die droogvallen bij eb en onderlopen bij vloed. Wanneer droogvallende bodemverheffingen zich geheel of ten dele op een afstand van het vasteland bevinden die de breedte van de territoriale zee niet overschrijdt, mag de laagwaterlijn op die ondiepten als basislijn worden gebruikt om de breedte van de territoriale zee te bepalen.

Ofschoon die bepalingen van de overeenkomst van 1982 in verband met die aangelegenheid niet uitmunten door duidelijkheid, toch kan het door de Fransen gebruikte referentievlak in hun voordeel uitvallen, indien de diepten in het Franse gebied gemeten zouden worden volgens het Franse nulvlak en die in het Belgische gebied volgens het Belgische nulvlak. Vanzelfsprekend kan dat niet en daarom zijn de twee partijen nu overeengekomen hetzelfde referentievlak te gebruiken voor het afbakenen van hun territoriale zee.

Tot voorbereiding van de besprekingen die officieel ingezet zullen worden zodra dit ontwerp in werking zal zijn getreden, heeft de Minister reeds vorig jaar aan de Hydrografische Dienst van de kust gevraagd contact te nemen met hun Franse gesprekspartners om een onderzoek uit te voeren over alle cartografische en hydrografische aspecten van deze afbakening. Bij dit onderzoek werd een reeks hypothesen overwogen, naargelang men een referentievlak kiest of een ander, en ook naargelang men rekening houdt met de zandbanken langs de kust. Tot definitieve besluiten is men nog niet gekomen, doch er bestaat een redelijke hoop dat de afbakening van de grenzen niet al te zeer afwijken van de loodlijn ten opzichte van de algemene richting van de twee kusten, wat voor beide partijen de billijkste oplossing lijkt.

3. Hetzelfde commissielid wijst erop dat er ook nog moeilijkheden zullen rijzen bij de afbakening van de territoriale zee tussen België en Nederland. Die moeilijkheden zijn onder meer toe te schrijven aan de ondiepten bij Walcheren en het opnemen in de territoriale zee van de pas van Wielingen voor Zeebrugge. Nederland maakt daar immers aanspraken op. De al te ruime opvatting die dit land voorstaat, en die opgenomen is in de Nederlandse wet van 1 juni 1985 leidt er overigens toe dat ook de Scheldemonde deel uitmaakt van de Nederlandse binnenwateren, wat de vrije scheepvaart tot aan de haven van Antwerpen in gevaar brengt.

Het lid vraagt hoever de besprekingen met ons buurland daarover zijn gevorderd.

De Minister antwoordt wat volgt :

Bij het bepalen van de grens van onze territoriale zee met die van Nederland rijst niet hetzelfde soort problemen aanzien de twee landen hetzelfde referentievlak inzake zee diepte hebben. Dit neemt niet weg dat de onderhandelingen met onze noorderburen nog moeilijker dreigen te worden. Door de wet van 1 juni 1985 heeft Nederland zijn territoriale zee uitgebreid van 3 tot 12 zeemijl, en verscheidene bepalingen van die wet dreigen ons te benadelen bij de onderhandelingen die wij met hen zullen voeren.

On entend par hauts-fonds découvrants les élévations naturelles de terrain qui sont entourées par la mer, découvertes à marées basse et recouvertes à marée haute. Lorsque des hauts-fonds découvrants se trouvent, entièrement ou en partie, à une distance du continent ne dépassant pas la largeur de la mer territoriale, la laisse de basse mer sur ces hauts-fonds peut être prise comme ligne de base pour mesurer la largeur de la mer territoriale.

Encore que les dispositions de la convention de 1982 sur cette dernière question ne soient pas très claires, le niveau de référence utilisé par les Français peut donc les avantager, si toutefois les profondeurs de la zone française étaient rapportées au zéro français et les profondeurs de la zone belge au zéro belge. Il n'est évidemment pas question de procéder de la sorte et les deux parties ont maintenant convenu de se rapporter à un même niveau de référence pour délimiter leur mer territoriale.

En vue de préparer les négociations qui seront entamées officiellement aussitôt que le projet de loi sera en vigueur, le Ministre a, dès l'année passée, demandé au Service hydrographique de la côte de prendre contact avec ses interlocuteurs français pour mener une étude sur tous les aspects cartographiques et hydrographiques que pose le problème de délimitation. Cette étude a envisagé toute une série d'hypothèses, selon que l'on choisit l'un ou l'autre niveau de référence et que l'on prend en compte ou non les bancs au large des côtes. Les conclusions de cette étude ne sont pas encore définitivement tirées mais l'on peut raisonnablement espérer que le tracé de délimitation ne s'écartera pas de façon sensible d'une perpendiculaire à la direction générale des deux côtes, ce qui paraît le plus équitable aux deux parties.

3. Le même commissaire signale également les difficultés que la Belgique rencontrera en ce qui concerne la délimitation de la mer territoriale entre la Belgique et les Pays-Bas. Ces difficultés résultent notamment des bas-fonds proches de Walcheren et de l'inclusion dans la mer territoriale au large de Zeebrugge de la passe de Wielingen. Celle-ci est revendiquée par les Pays-Bas. La conception trop extensive défendue par ce pays, contenue dans sa loi du 1er juin 1985, aboutit, par ailleurs, à englober l'embouchure de l'Escaut dans ses eaux intérieures, ce qui met en cause la liberté de navigation jusqu'au port d'Anvers.

Le membre souhaite connaître l'état actuel des discussions à ce sujet avec notre voisin.

Le Ministre répond ce qui suit :

La délimitation de notre mer territoriale avec les Pays-Bas ne se heurte pas au même type de problème puisque les deux pays ont le même niveau de référence bathymétrique. Il n'empêche que les négociations avec nos voisins du Nord risquent d'être plus délicates encore. Par leur loi du 1er juin 1985, les Pays-Bas ont étendu leur mer territoriale de 3 à 12 milles marins et plusieurs dispositions de cette loi sont de nature à nous défavoriser dans les négociations que nous mènerons avec eux.

Ten eerste, bepaalt deze wet dat een basislijn getrokken wordt in de monding van de Westerschelde tussen de vuurtoren van Molenhoofd op de kust van Walcheren en het snijpunt met de landgrens tussen Nederland en België. Deze lijn zou met name bestemd zijn om de grens te trekken tussen de binnenwateren en de territoriale zee van Nederland. Wij zijn van oordeel dat het tracé van deze basislijn in meer dan één opzicht strijdig is met de bepalingen ter zake in het verdrag van de Verenigde Naties over het zeerecht van 1982.

Ten tweede, worden de soevereiniteitsaanspraken op grond van historische rechten van Nederland op de pas van Wielingen vermeld in de memorie van toelichting bij de wet over de uitbreiding van de territoriale zee. Ook al heeft deze aangelegenheid in het verleden nooit voor echte problemen gezorgd tussen de twee landen, zoals de Nederlanders graag beklemtonen, toch is het zeker dat die aanspraken de onderhandelingen niet zullen vergemakkelijken.

De bij eb droogvallende bodemverheffingen van Rassen vóór Wacheren kunnen daarentegen wel in aanmerking worden genomen door Nederland, maar enkel om de territoriale wateren te begrenzen.

De uitbreiding van de haven van Zeebrugge tenslotte vormt een uitbouw in zee die als logisch gevolg moet hebben dat de grens van onze territoriale wateren naar voren schuift. Dat wordt niet betwist en het strookt met de bepalingen van de internationale verdragen van 1958 en 1982.

De onderhandelingen over de begrenzing van de territoriale wateren met Nederland zullen misschien in een ruimer verband plaatsvinden, namelijk die van de begrenzing van alle maritieme ruimtes van ons rechtsgebied.

Tot besluit verzekert de Minister de Commissie dat zijn departement zich terdege rekenschap geeft van de problemen die kunnen ontstaan door de begrenzing van onze maritieme ruimtes.

Zijn diensten blijven voortdurend in verbinding met andere departementen die om diverse redenen betrokken zijn bij onze maritieme ruimtes.

Het gaat met name om de Hydrografische Dienst van de kust, het Bestuur van het Zeewezen en de Geologische Dienst van België, die hun volledige medewerking verlenen. De Minister zegt tenslotte dat hij professoren in internationaal recht van onze rechtsfaculteiten bij deze werkzaamheden heeft betrokken om over meer informatie te beschikken over de juridische aspecten van de aan de orde gestelde problemen.

4. Op de vraag van een lid over de gevolgen van de uitbreiding van de territoriale zee, antwoordt de Minister dat die kan worden gelijkgesteld met een uitbreiding van het nationaal grondgebied.

5. Een ander lid zou willen weten welke Staten de grenzen van hun territoriale wateren eenzijdig op 12 mijl hebben gebracht.

Tout d'abord cette loi spécifie qu'une ligne de base est tirée à l'embouchure de l'Escaut occidental entre le phare de Molenhoofd sur la côte de Walcheren et le point d'intersection de la frontière terrestre entre les Pays-Bas et la Belgique. Cette ligne serait notamment destinée à délimiter les eaux intérieures et la mer territoriale des Pays-Bas. A notre estime le tracé de cette ligne de base, est, à plus d'un titre, contraire aux dispositions pertinentes de la convention des Nations Unies sur le droit de la mer de 1982.

En deuxième lieu les prétentions de souveraineté des Pays-Bas sur les Wielingen, sur la base d'un droit historique, sont rappelées dans l'exposé des motifs qui accompagne la loi sur l'extension de la mer territoriale et si, comme se plaisent à le dire les autorités hollandaises, cette question n'a guère posé dans le passé de réels problèmes entre les deux pays, il est certain que ces prétentions ne faciliteront pas les négociations.

Le haut-fond découvrant de Rassen devant Walcheren peut par contre effectivement être pris en compte par les Pays-Bas, mais exclusivement pour délimiter les eaux territoriales.

Enfin, l'extension du port de Zeebrugge constitue une avancée en mer qui doit avoir pour conséquence logique une avancée de la limite extérieure de nos eaux territoriales. Ceci n'est pas contesté et est conforme aux dispositions des conventions internationales de 1958 et de 1982.

Les négociations de délimitation des eaux territoriales avec les Pays-Bas s'inscriront peut-être dans un contexte plus large, à savoir celui de la délimitation de tous les espaces maritimes sous nos juridictions.

En conclusion, le Ministre assure la Commission que son Département est bien au courant de tous les problèmes qui ont été soulevés et que pose la délimitation de nos espaces maritimes.

Ses services se tiennent en contact permanent avec les autres départements, qui, à des titres divers, sont intéressés par nos espaces maritimes.

Il s'agit plus particulièrement du Service hydrographique de la Côte et de l'Administration de la Marine et du Service géologique de Belgique dont la collaboration est totale. Le Ministre signale enfin, qu'afin de pouvoir disposer de la meilleure information sur les aspects juridiques des problèmes soulevés, il a associé à ces travaux des professeurs de droit international de nos Facultés de droit.

4. A la question d'un membre sur les conséquences de l'extension de la mer territoriale, le Ministre répond que celle-ci peut être assimilée à une extension du territoire national.

5. Un autre membre voudrait savoir quels Etats ont unilatéralement fixé les limites de leurs eaux territoriales à plus de 12 milles.

De Minister geeft een tabel (zie bijlage) met de grenzen van de territoriale wateren zoals die werden vastgelegd door de verschillende Staten.

III. STEMMING

Het wetsontwerp wordt aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

Vertrouwen wordt geschonken aan de rapporteur voor het opmaken van dit verslag.

De Rapporteur,
J. LAVERGE.

De Voorzitter,
E. LEEMANS.

Le Ministre fournit un tableau, joint en annexe, indiquant les limites des eaux territoriales telles qu'elles ont été fixées par les différents Etats.

III. VOTES

Le projet de loi est adopté à l'unanimité des 12 membres présents.

Il a été fait confiance au rapporteur pour la rédaction du présent rapport.

Le Rapporteur,
J. LAVERGE.

Le Président,
E. LEEMANS.

BIJLAGE

ANNEXE

Tabel van de grenzen van de nationale soevereiniteit
en het nationale rechtsgebied

Tableau des limites de la souveraineté
et de la juridiction nationales

(Document van het Secretariaat-generaal van de V.N.)

(Document du Secrétariat général de l'O.N.U.)

Land — Pays	Territoriale zee Mer territoriale	Aansluitende zone Zone contiguë	Exclusieve economische zone Zone économique exclusive	Visserijzone Pêches	Continentaal plat Plateau continental
Zuid-Afrika. — Afrique du Sud	12	—	—	200	200m/EXP
Albanië. — Albanie	15	—	—	—	200m/EXP
Algerije. — Algérie	12	—	—	—	—
Bondsrepubliek Duitsland. — Allemagne, République fédérale d'	3	—	—	200	200m/EXP
Angola. — Angola	20	—	—	200	—
Antigua en Barbuda. — Antigua-et-Barbuda	12	24	200	200	—
Saoedi-Arabië. — Arabie saoudite	12	18	—	—	—
Argentinië. — Argentine	200	—	—	—	200m/EXP
Australië. — Australie	3	—	—	200	200m/EXP
Bahama's (1). — Bahamas (1)	3	—	—	200	200m/EXP
Bahrein (1). — Bahrein (1)	3	—	—	—	—
Bangladesh. — Bangladesh	12	18	200	—	CM
Barbados. — Barbade	12	—	200	—	—
België. — Belgique	3	—	—	—	—
Belize (1). — Belize (1)	3	—	—	—	—
Benin. — Bénin	200	—	—	—	—
Birma. — Birmanie	12	24	200	—	CM/200
Brazilië. — Brésil	200	—	—	—	—
Brunei. — Brunéi Darussalam	12	—	—	—	—
Bulgarije. — Bulgarie	12	—	—	—	200m/EXP
Kameroen (1). — Cameroun (1)	50	—	—	—	—
Canada. — Canada	12	—	—	200	200m/EXP
Kaap Verde. — Cap-Vert	12	—	200	—	—
Chili (2). — Chili (2)	3	12	—	200	200/350
China. — Chine	12	—	—	—	—
Cyprus. — Chypre	12	—	—	—	200m/EXP
Colombia. — Colombie	12	—	200	—	200m/EXP
Comoren. — Comores	12	—	200	—	—
Kongo. — Congo	200	—	—	—	—
Costa-Rica. — Costa Rica	12	—	200	—	200m/EXP
Ivoorkust (1). — Côte-d'Ivoire (1)	12	—	200	—	200m
Cuba (1). — Cuba (1)	12	—	200	—	—
Denemarken. — Danemark	3	—	—	200	200m/EXP
Djibouti. — Djibouti	12	—	200	—	—
Dominique. — Dominique	12	24	200	200	—

Land — Pays	Territoriale zee Mer territoriale	Aansluitende zone Zone contiguë	Exclusieve economische zone Zone économique exclusive	Visserijzone Pêches	Continentaal plat Plateau continental
Egypte (1). — <i>Egypte (1)</i>	12	18	—	—	200m/EXP
El Salvador. — <i>El Salvador</i>	200	—	—	—	—
Verenigde Arabische Emiraten (5). — <i>Emirats arabes unis (5)</i>	3/12	—	—	—	—
Ecuador. — <i>Equateur</i>	200	—	—	—	200m
Spanje. — <i>Espagne</i>	12	—	200	—	200m/EXP
Verenigde Staten van Amerika. — <i>Etats-Unis d'Amérique</i>	3	12	200	—	200m/EXP
Ethiopië. — <i>Ethiopie</i>	12	—	—	—	—
Fidji (1). — <i>Fidji (1)</i>	12	—	200	—	200m/EXP
Finland. — <i>Finlande</i>	4	6	—	12	200m/EXP
Frankrijk. — <i>France</i>	12	—	200	—	200m/EXP
Gabon. — <i>Gabon</i>	12	24	200	—	—
Gambia (1). — <i>Gambie (1)</i>	12	18	—	200	—
Ghana (1). — <i>Ghana (1)</i>	12	24	200	—	200m
Griekenland. — <i>Grèce</i>	6	—	—	—	200m/EXP
Grenada. — <i>Grenade</i>	12	—	200	—	—
Guatemala. — <i>Guatemala</i>	12	—	200	—	200m/EXP
Guinea (1). — <i>Guinée (1)</i>	12	—	200	—	—
Equatoriaal Guinea. — <i>Guinée équatoriale</i>	12	—	200	—	—
Guinea-Bissau (1). — <i>Guinée-Bissau</i>	12	—	200	—	—
Guyana. — <i>Guyana</i>	12	—	—	200	CM/200
Haïti. — <i>Haïti</i>	12	—	200	—	200m/EXP
Honduras. — <i>Honduras</i>	12	—	200	—	200m/EXP
Cook-Eilanden. — <i>Iles Cook</i>	12	—	200	—	CM/200
Salomon-Eilanden. — <i>Iles Salomon</i>	12	—	200	—	—
India. — <i>Inde</i>	12	24	200	—	CM/200
Indonesië (1). — <i>Indonésie (1)</i>	12	—	200	—	—
Iran. — <i>Iran</i>	12	—	—	50	—
Irak (1). — <i>Iraq (1)</i>	12	—	—	—	—
Ierland. — <i>Irlande</i>	3	—	—	200	—
IJsland (1). — <i>Islande (1)</i>	12	—	200	—	CM/200
Israël. — <i>Israël</i>	6	—	—	—	200m/EXP
Italië. — <i>Italie</i>	12	—	—	—	200m/EXP
Libië. — <i>Jamahiriya arabe libyenne</i>	12	—	—	—	—
Jamaïca (1). — <i>Jamaïque (1)</i>	12	—	—	—	200m/EXP
Japan. — <i>Japon</i>	12	—	—	200	—
Jordanië. — <i>Jordanie</i>	3	—	—	—	—
Kampuchea. — <i>Kampuchea démocratique</i>	12	24	200	—	200m/EXP
Kenia. — <i>Kenya</i>	12	—	200	—	200m/EXP
Kiribati. — <i>Kiribati</i>	12	—	200	—	—
Koeweit (1). — <i>Koweït (1)</i>	12	—	—	—	—
Libanon. — <i>Liban</i>	12	—	—	—	—
Liberia. — <i>Libéria</i>	200	—	—	—	—

Land — Pays	Territoriale zee Mer territoriale	Aansluitende zone Zone contiguë	Exclusieve economische zone Zone économique exclusive	Visserijzone Pêche	Continental plat Plateau continental
Madagascar (3). — <i>Madagascar (3)</i>	12	24	200	—	200/iso
Maleisië. — <i>Malaisie</i>	12	—	—	200	200m/EXP
Maldiven. — <i>Maldives</i>	12	—	—	—	—
Malta. — <i>Malte</i>	12	24	—	25	200m/EXP
Marokko. — <i>Maroc</i>	12	24	200	—	—
Mauritius. — <i>Maurice</i>	12	—	200	—	CM/200
Mauritanië. — <i>Mauritanie</i>	70	—	200	—	CM/200
Mexico (1). — <i>Mexique (1)</i>	12	—	200	—	200m/EXP
Monaco. — <i>Monaco</i>	12	—	—	—	—
Mozambique. — <i>Mozambique</i>	12	—	200	—	—
Nauru. — <i>Nauru</i>	12	—	—	200	—
Nicaragua. — <i>Nicaragua</i>	200	—	—	—	—
Nigeria (1). — <i>Nigéria (1)</i>	30	—	200	—	200m/EXP
Nioué. — <i>Nioué</i>	12	—	200	—	—
Noorwegen. — <i>Norvège</i>	4	—	200	—	200m/EXP
Nieuw-Zeeland. — <i>Nouvelle-Zélande</i>	12	—	200	—	CM/200
Oman. — <i>Oman</i>	12	—	200	—	—
Pakistan. — <i>Pakistan</i>	12	24	200	—	CM/200
Panama. — <i>Panama</i>	200	—	—	—	—
Papoea-Nieuw-Guinea. — <i>Papouasie-Nouvelle-Guinée</i>	12	—	—	200	200m/EXP
Nederland. — <i>Pays-Bas</i>	12	—	—	200	200m/EXP
Peru. — <i>Pérou</i>	200	—	—	—	200m
Filippijnen (1). — <i>Philippines (1)</i>	—	—	200	—	EXP
Polen. — <i>Pologne</i>	12	—	—	—	200m/EXP
Portugal. — <i>Portugal</i>	12	—	200	—	200m/EXP
Katar. — <i>Qatar</i>	3	—	—	—	—
Syrië (Arab. Republiek). — <i>République arabe syrienne</i>	35	—	—	—	—
Korea (Republiek). — <i>République de Corée</i>	12	—	—	—	—
Duitse democratische Republiek. — <i>République démocratique allemande</i>	12	—	—	—	200m/EXP
Korea (Dem. Volksrepubliek). — <i>République démocratique populaire de Corée</i>	12	—	200	—	—
Dominicaanse Republiek. — <i>République dominicaine</i>	6	24	200	—	CM/200
Oekraïne (Soc. Sovjet republiek). — <i>République socialiste soviétique d'Ukraine</i>	12	—	200	—	200m/EXP
Tanzanië (Verenigde Republiek) (1). — <i>République-Unie de Tanzanie (1)</i>	50	—	—	—	—
Roemenië. — <i>Roumanie</i>	12	—	200	—	200m/EXP
Verenigd Koninkrijk. — <i>Royaume-Uni</i>	3	—	—	200	200m/EXP
Sint-Christopher en Nevis. — <i>Saint-Christophe-et-Nevis</i>	12	—	200	—	—
Sint-Vincent en Grenadine. — <i>Saint-Vincent-et-Grenadines</i>	12	—	200	—	—
Sint-Lucia (1). — <i>Sainte-Lucie (1)</i>	12	24	200	—	CM/200
Samoa. — <i>Samoa</i>	12	—	200	—	—

Land — Pays	Territoriale zee Mer territoriale	Aansluitende zone Zone contiguë	Exclusieve economische zone Zone économique exclusive	Visserszone Pêches	Continental plat Plateau continental
Sao Tomé en Príncipe. — <i>Sao Tomé-et-Príncipe</i>	12	—	200	—	—
Senegal (1). — <i>Sénégal (1)</i>	12	24	200	—	CM/200
Seychellen. — <i>Seychelles</i>	12	24	200	—	CM/200
Sierra Leone. — <i>Sierra Leone</i>	200	—	—	—	200m/EXP
Singapore. — <i>Singapour</i>	3	—	—	—	—
Somaliland. — <i>Somalie</i>	200	—	—	—	—
Soedan (1). — <i>Soudan (1)</i>	12	18	—	—	200m/EXP
Sri Lanka. — <i>Sri Lanka</i>	12	24	200	—	CM/200
Zweden. — <i>Suède</i>	12	—	—	200	200m/EXP
Suriname. — <i>Surinam</i>	12	—	200	—	—
Thailand. — <i>Thaïlande</i>	12	—	200	—	200m/EXP
Togo (1). — <i>Togo (1)</i>	30	—	200	—	—
Tonga. — <i>Tonga</i>	12	—	200	—	200m/EXP
Trinidad en Tobago (1). — <i>Trinité-et-Tobago (1)</i>	12	—	—	—	200m/EXP
Tunesië (1). — <i>Tunisie (1)</i>	12	—	—	—	—
Turkije (4). — <i>Turquie (4)</i>	6/12	—	—	12	—
Tuvalu. — <i>Tuvalu</i>	12	—	200	—	—
Unie van de socialistische Sovjetrepublieken. — <i>Union des Républiques socialistes soviétiques</i>	12	—	200	—	200m/EXP
Uruguay. — <i>Uruguay</i>	200	—	—	—	200m/EXP
Vanuatu. — <i>Vanuatu</i>	12	24	200	—	CM/200
Venezuela. — <i>Venezuela</i>	12	3	200	—	200m/EXP
Viet Nam. — <i>Viet Nam</i>	12	24	200	—	CM/200
Jemen. — <i>Yémen</i>	12	—	—	—	—
Jemen (democr. Volksrepubliek). — <i>Yémen démocratique</i>	12	24	200	—	CM/200
Joegoslavië (1). — <i>Yougoslavie (1)</i>	12	—	—	—	200m/EXP
Zaire. — <i>Zaire</i>	12	—	—	—	—

(1) Staten die het Verdrag van de Verenigde Naties betreffende het zeerecht hebben geratificeerd.

(2) Voor Sala y Gomez en het Paaseiland geldt een grens van 350 mijlen.

(3) 200 zeemijlen of 100 zeemijlen vanaf de dieptelijn van 2 500 m.

(4) In de Egeïsche Zee geldt een grens van 6 zeemijlen en in de Middellandse Zee en de Zwarte Zee een grens van 12 zeemijlen.

(5) Voor Sharga geldt een grens van 12 zeemijlen en voor alle andere zones een grens van 3 zeemijlen.

(1) Etats qui ont ratifié la Convention des Nations Unies sur le droit de la mer.

(2) Une limite de 350 milles s'applique à sala y Gomez et à l'île de Pâques.

(3) 200 milles marins ou 100 milles marins à partir de l'isobath de 2 500 mètres.

(4) Une limite de 6 milles marins s'applique à la mer Egée et une limite de 12 milles marins s'applique à la mer Méditerranée et à la mer Noire.

(5) Une limite de 12 milles marins s'applique à Sharga et une limite de 3 milles marins à toutes les autres zones.